

MI MLADI BORCI

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 18 DIN, NEDIJAŠKA 36 DIN, PODPORN VEČ KOT 36 DIN. — POSAMEZNA ŠTEV. 75 PAR. UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, POLJANSKA C. 4. (ALOJZIJEVIŠČE). — ČEK. RAČ. ŠT. 16.078.

LETO V.

LJUBLJANA, PETEK 28. MARCA 1941.

ŠTEV. 29.

Njegovemu Veličanstvu kralju Petru II.!

Ob nastopu kraljevanja izražamo Vašemu Veličanstvu svojo najglobljo vdanost. V neomajni disciplini in zvestobi bomo sledili Vašemu kraljevskemu povelju, pa nas povedite kamor koli. Naše prsi bodo Vaš ščit, naše desnice Vaš meč.

Tako nam Bog pomagaj!

Slovenski katoliški dijaki

Naša dolžnost do naroda

VSAKDO PRED NALOGAMI

Velik čas zahteva značajnih ljudi. Le narod značajnih posameznikov bo zmagovito prestopil preizkušnjo in šel boljšemu življenju nasproti. Ni dovolj, da so značaji le na vodilnih mestih. V času, kot je današnji, ima narod pravico, zahtevati od vsakega svojega člana, da na svojem mestu postavi celega človeka. Le tako bo narod enotno mogel kljubovati sovražnim silam.

Malo rodov je v naši zgodovini, na katerih bi slonela tolikšna odgovornost pred zgodovino in Bogom kot na našem. Zato je vsakdo pred veliko nalogo: da na svojem mestu brez polovičarstva izpolni svoje dolžnosti.

TUDI MI

Najmanj čuta dolžnosti imamo mogoče dijaki, pravijo. Z različnimi stvarmi se bavimo, za mnogokaj se zanimamo, svoje dolžnosti pa zanemarjamo. Če jim kdaj ustrezemo, pa storimo to le iz strahu pred neljubimi posledicami in zato z nejevoljo in površno. Narod pa s polno pravico pričakuje od nas, da se pripravimo za tvorno delo v bodočem poklicu. Okoli tega cilja so naše dolžnosti. Vsako delovanje mimo njih in proti njim je nam in narodu v škodo, ne v korist.

DAJMO SE VZGAJATI!

Najvažnejša priprava na življenje je brez dvoma vzgoja. Mar-

siko pa danes sploh ni deležen urejene vzgoje. Tak je navezan izključno na samovzgojo. Pa tudi če bi kdo imel še tako dobrega vzgojitelja, sam pa bi za svoje oblikovanje prav nič ne sodeloval, bi kljub vsej vzgojiteljevi skrbi ostal zelo nevzgojen.

Prvi korak samovzgoje je spoznavanje samega sebe. Le če samega sebe dobro poznaš, svoje dobre, zlasti pa slabe lastnosti, moreš svojo samovzgojo smotrno urediti. Ko spoznaš svoje napake in njih vzroke, moraš tem napakam napovedati neizprosni boj po določenem načrtu (glej »MMB« l. V., str. 50!). Le v boju s samim seboj, s svojimi napakami, se pridobivajo kreposti in zore ple-

meniti značaji. Naletel boš v sebi na odpor, delati boš moral silo svoji naravi, toda ne boj se odpovedi! Zatri v sebi strah pred trdom, glej na svoj cilj, prosi božje pomoči in uspel boš.

ŠTUDIJ

Čim manj — to je v splošnem študijsko načelo našega dijaka. A prav današnje življenje zahteva v vseh poklicih temeljite in vsestranske izobrazbe. To pa more za nas kot mali narod postati usodno, kajti v malem narodcu zavzame vsak naš izobraženec v življenju pomembno vlogo. Maloštevilni narod nobene svojih moči ne sme brezplodno zakopati. Zato se z vso ljubeznijo in vestnostjo oklenimo svojega poklicnega študija. S temeljitim in vztrajnim učenjem se bomo najbolje pripravili na službo narodu. To je še sedaj eno najlepših naših del za narod. Naj dijak še toliko študira, se poleg šole zanima za mnoge prepotrebne stvari, naj še toliko dela v družtvih, pa boji tu-

di v družtvih z najbolj duhovnimi in najsvetejšimi cilji, a če zaradi tega zanemarljivo svoje stanovske dolžnosti, naj ve, da stvāri, za katero se trudi, ne dela časti.

SPOZNAVAJMO SVOJ NAROD!

Vse, kar je narodno, nam mora biti drago. Bodimo zavežni in ponosni na svoj rod, vero in zemljo! Sočustvujmo z narodom in mu pomagajmo po svojih močeh, zlasti z molitvijo. Spoznavajmo narod! Kako potanko poznajo drugi narodi svojo zemljo, mi pa še teh bornih pedi ne poznamo. Zanimajmo se za domačo zgodovino, književnost, narodno umetnost, domače običaje!

Opazujmo stanje našega naroda, njegov socialni in gospodarski položaj, njegovo prosveto in kulturo, vse njegove težnje, pa tudi težave in napake.

Vse, kar je v narodu dobrega, pospešujmo, kar pa je slabega, trebimo! Ljubezen do naroda zahteva, da se borimo proti vsemu, kar narod kvari in ubija.

Poglavitno je danes, da narodu ohranimo pravo hierarhijo vrednot. Ni na prvem mestu zunanja kultura, prosveta in gospodarstvo. Osnovna življenjska sila naroda je v njegovem duhu, veri in visoki morali. Kaj pomaga narodu kultura in bogastvo, če mu pa življenjske sile ginejo!

MOLIMO ZA NAROD!

Molitev je naše najmočnejše orožje. »Dajte mi človeka molitve in vse bom dosegel,« je dejal sv. Vincencij Pavelski. Da, podpirajmo v času preizkušnje svoje voditelje z gorečo in vztrajno molitvijo! Vestno in z veliko vnetostjo izvršujmo svoje verske dolžnosti in živimo po božjih pravilih zapovedih. Svetnik je največji narodni delavec. Kaj premore njegova molitev! Spominimo se, kako je Mojzes izmolil Izraelcem zmago! Darujmo se s svojimi težavami in bridkosti Bogu v pravno žrtev! Prosimo Ga, naj nam prizanese ob uri, ko toliko drugim ni bilo prizanese. Zaupajmo in uslišani bomo!

NEUTRALNO ČASOPISJE

ZAČUDENI SV. FRANČIŠEK

Tiskana beseda ima še vedno silno moč na svetu. Časopisje, dnevniki in tedniki, ki nas kar zasipljejo, nimajo manj vpliva kakor romani in pesmi. Samo kje smo danes s časopisjem! Svetega Frančiška Saleškega so postavili za patrona katoliških časnikarjev. Neki časnikar je napisal, da bi se sv. Frančišek najbrž zelo začudil, če bi prišel nazaj na svet in bi videl, komu je postavljen za patrona.

SENZACIJSKO ČASOPISJE

Kaj pa je oznaka za to povodenj časopisja? Na več vrst bi ga lahko razdelili. Eno je tako, ki mu gre samo za senzacijo. Vedno ima poročila iz »najverodostojnejših« virov, prinaša izjave »najmerodajnejših« činitelev. Poroča vedno o najnovejših dogodkih, včasih še prej, kakor so se zgodili. Za resnico takim časopisom ni prav nič, zato imajo vedno dovolj snovi. Francoski pisatelj Bourget je zapisal nekje, da bi morali časopisi izhajati vsak dan pobeljeni, če bi hoteli poročati samo to, kar je resnica. Podjetja, ki izdajajo te časopise, so izrazito pridobitna

podjetja. Samo da nese, za vse drugo se ne brigajo. Takim časopisi so škodljivi: množice so lakoverne in hitro nasedajo. Zato odklanjajmo tako časopisje.

ČASOPISJE Z ZLO TENDENCO

Druga vrsta je pa naravnost v službi zmotne ideje in to tako izrazito, da je tendenca že v najmanjši notici. Ta vrsta je najnevarnejša, posebno ker zna mnogokrat tendenco tako prikriti, da je ne boš opazil. Tudi tem časopisom ni nič za resnico. Njihovo glavno orožje je laž. Lāži, kar se da, nekaj že ostane! Ti časopisi ne prinašajo vseh novic, ni jim za senzacije, v zanimivi obliki poročajo le to, kar služi njihovi zmotni ideji. Ta vrsta časopisov najglasneje kriči, da si končno prisiljen, da se jim upreš. Njihova moč je predvsem v tem, da se nikoli ne utrudijo, da ti ne prestando prihajajo pred oči, da ti neutrudno ponavljajo isto pesem, magari v isti obliki, če je treba. Kakor muhe se zaganjajo vate. Če jih odpodiš s čela, ti sedajo na nos. Vpliv teh časopisov je velik. Proti tvoji volji ti nataknejo svoje barvane naočnike. Imajo tudi največ bralcev. Je pač tako:

današnji človek čisto resnico težko prenese, resnica se mu blišči, potrebuje barvanih naočnikov. Zato so mu ti časopisi, pa naj bodo pobarvani rdeče, zeleno ali rjavo, kakor nalašč.

Katoličani moramo to časopisje — na Slovenskem ga je mnogo — odločno odklanjati, pobijati in preganjati. To časopisje je naš največji sovražnik, ker vsako stvar po svoje barva, resnico kolikor mogoče zakriva in pači. Žalostno je le to, da se tudi med katoličani najdejo ljudje, ki si morajo te naočnike natikati. Pomilujmo jih in ne posnemajmo!

KATOLIŠKO ČASOPISJE

In katoliški časopisi? Ne smemo biti profitorska podjetja, ne loviti samih senzacij, biti morajo v službi Resnice. Danes je to neverjetno težko. Krivica in prevara se povsod vsiljujeta. Kako resnico dognati? Kje naj katoliški časnikar izve resnico, da jo svojim bralcem pove?

Druga težava za katoliško časopisje je v tem, ker resnico tako malo ljudi verjame, ker se resnica ne priljubljuje. Ljudje hočejo izrednih, nenavadnih stvari, resnica pa je preprosta.

Še dva vzroka sta, da je katoliški tisk v tako težavnem položaju. Katoličani smo ravno na tem področju v manjšini, v veliki manjšini. V veliki meri je krivda pri nas samih.

Še večji pa je naš drugi greh: krivično nezaupanje mnogih do katoliškega tiska. Mnogi katoličani se baje hočejo sami »dokopati do resnice«. Virov za to iščejo raje povsod drugod, samo v katoliškem listu ne. In merilo za resnico jim je navadno, kje se bolj kriči: čim več listov trdi enako in čim glasneje vpijejo, tem bolj se jim zdi resnično. Za katoličana je tako nezaupanje do katoliškega časopisa zares sramotno.

NAŠE STALIŠČE

Kakšen odnos naj imamo mi do gornjih vrst časopisov? Odklonimo časnikarski šund, ki lovi samo »najnovije dogodjaje«. Odločno odklanjamo in zatiramo liste, ki so v službi napačnih idej, ki so v borbi proti katolištvu.

Oklenimo pa se katoliškega časopisja! Zaupajmo od vseh časopisov najbolj katoliškemu! Pri branju in razširjanju katoliškega časopisja smo katoličani mnogo, mnogo premalo zavedni. Vse preveč »širokogrudni«, boječi in obzirni smo. Zato pa je tako.

Pavel Claudel: Križev pot

VI. postaja

Nauči nas, Veronika, da se ne bomo ozirali nič na ljudi.

Kajti ta, kateremu Jezus Kristus je Resnica in ne le slika.

Ljudem takoj postane drugim nevšečen in spodtaka.

Niso njegovi nagibi njihovi, njegov način življenja njim nasprotuje.

Vedno je nekaj v njem, kar ne morejo umeti, ker jim je tuje.

Mož, ki moli svoj rožni venec, ki k spovedi iti se ne plaši.

Ki se v petek posti, ki ga vidijo med ženskami pri maši.

Vzbuja smeh in spotikanje, kakor stvar čudna in dražljiva.

Naj pazi, kaj dela, kajti mnogo oči na njem počiva.

Naj pazi! On je znamenje, vsaka njegova stopinja naj bo zgledna.

Ker vsak kristjan je resnična Kristusova podoba, čeprav nevredna.

Obraz, ki kaže ga, je le vsakdanji odsvit Obličja božjega v njegovem srcu, izmalichen ali zmagovit!

Kaj zahtevamo od katoliških pisateljev?

V 2. št. Doma in sveta je nekdo zapisal: »In še to spozna človek pri tem delu (Newman, Gerontijev sen), da mora vsaka krščanska umetnina, da se sploh krščanska imenuje, imeti v sebi moč, da nas dviga k Bogu in navaja k molitvi.« In v anketi v La Croixu so za katoliško književnost isto poudarjali: Književnost, ki človeka ne dviga, ne nagiblje k ljubezni, ga ne vodi k Bogu, ne zasluži naslova katoliška (Prim. MMB št. 14., str. 56; št. 22., str. 86).

KATOLIŠKA KNJIŽEVNOST JE APOSTOLSKA

V 19. stol. so postavljali teorijo larpurlartizma. Še danes se najdejo tu in tam ljudje, ki zagovarjajo in se borijo za neko tako zvano »čisto« umetnost v literaturi. V resnici pa sami sebe postavljajo na laž in jim pomeni »čista« umetnost isto kot umetnost v službi določene ideje, samo da ta

ni katoliška. Katoličani vsako tako »čisto« umetnost odklanjamo. Ne bojimo se priznati, da je katoliška umetnost v službi ideje, v službi Boga, »l'art pour le Christ« je nekdo zapisal v anketi. Da, katoliška književnost je eno najmočnejših sredstev katoliškega vpliva (MMB št. 25. str. 100). Če nasprotniki v toliki meri uporabljajo književnost v zle in blodne propagandne namene, zakaj bi se mi bali in branili uporabljati književnost pri apostolskem delu, v službi Resnice, da z njo dvigamo ljudi k Bogu?

KATOLIŠKI PISATELJ — APOSTOL

Vpliv pisatelja je velik, v dobrem ali slabem. Vse velike preobrate v zgodovini, posebno v novjšem času, je odločilno spremljala književnost. Pisatelji vplivajo na narod včasih bolj kot politiki ali strankarski organizatorji.

Kako velika je torej naloga katoliškega pisatelja! Da bi se vsi tega venčar zavedali, zavedali vpliva, zavedali velikanske odgovornosti! Misijonarji poučujejo na svoj način, duhovnik oznanja božjo besedo s prižnice, katoliški pisatelj pa govori v romanu, poeziji ali drugi obliki, a njegovo poslanstvo je isto.

KATOLIŠKI PISATELJ MORA PO VERI ŽIVETI

Danes mora biti pisatelj kakor svetilnik, ki razliva luč okrog sebe. Zato je treba poguma, da, še prej pa je treba resničnega krščanstva, pobožnosti in ponižnosti. Krščanstvo mora uresničiti največ v svojem življenju. Iz svojega življenja naj ga prenese v knjigo, potem bo njegova knjiga res življenjsko katoliška. Pisatelj, ki so ustvarili svetovne katoliške umetnine, so katoliško tudi živeli. Le kolikor imaš sam, boš mogel dajati drugim.

Obnovimo svoje duhovno življenje!

Cerkveni asistent dekliške KA v Italiji msgr. Alfred Cavagna je ime ob tečaju za duhovnike in bogoslovce na gregorijanskem vseučilišču v Rimu važen govor, ki zelo poudarja pomembnost globokega notranjega življenja za apostolsko delo.

NAJVEČJA POTREBA DANAŠNJEGA ČASA

Navaja besede, ki jih je izrekel znani francoski mislec J. Maritain, da je največja potreba današnjih težkih časov svetost.

EVANGELJSKEGA DUHA POVSOD!

Prvi cilj KA je po besedah Pija XII.: »da evangeljski duh čim bolj prodre v vse družbene stanove, posebno v tiste, v katerih je bilo in je še sedaj delovanje Kristusovih nasprotnikov najmočnejše in kamor duhovnik ne more«.

Treba pa je tudi poudariti, kar je rekel že Pij XI., da nikdo ne more drugim posredovati evangeljskega duha, ako ga sam nima. Prav nobenega uspeha ne bo v našem apostolskem delu, ako ne bo naših besed prevečalo bogato notranje življenje. Za apostolsko delo je trdo, organizirano, vztrajno zunanje delo potrebno. Toda pri tem nikoli ne smemo pozabiti na notranje: treba je moliti, priporočati naše delo Kristusu, prositi za pomoč.

ČASI NAPREDKA IN ČASI NAZADOVANJA

Msgr. Cavagna pravi nadalje, da bi, ko bi hoteli označiti čase velikega napredka in pa čase nazadovanja v KA, videli, da so bili ti zadnji vedno, kadar se je pretiravalo zunanje delo na škodo notranjega. Spominja se številnih sadov svetosti po svetu, ki so vznikli iz globokega notranjega življenja, razvitega v KA. Zato moremo zaključiti, da je duhovno življenje kraljevska pot vsake prave katoliške aktivnosti in da KA brez notranjega življenja postane škodljiva za onega, ki tako živi.

DUHOVNIKOV VZGLED

Duhovnik more najbolj vplivati na člane, da goje notranje življenje in sicer najprej z zgledom in svetlim življenjem svetosti. Sveta naloga duhovnika je, da

obudi in ohrani v organizacijah KA duha svetosti, ki je »iz njega vse, brez njega nič«.

VSAKDANJE DELO — DOBRO OPRAVLJATI!

Res včasih pozabimo na naše duhovno življenje in se izgublamo v zunanostih. Beseda svetost

nam je tako tuja. Ne, si mislimo, svetnik pa nočem biti! In vendar je nas vseh dolžnost, da postanemo svetniki. Ni pa svetost samo v mučeništvu, izrednih dejanjih, ampak v čim večji popolnosti, ki je v tem, da svoja navadna dela dobro opravljamo (Rodriguez, Vaja v kršč. popl.).

Življenje ni nevtrarno! Smelo je treba iti na eno ali drugo stran. Med resnico in zmoto, med dobro in zlom nevtrarnost ni mogoča.

Maršal Pétain

Koncert sovjetske glasbe

Letošnja glasbena sezona nam v vrsti propagandnih koncertov vsekakor prinaša novost. Medtem ko so take koncerte doslej pripravljali tuji umetniki in brez vsakršnih političnih naslovov in podnaslovov (Curzon, Weiss, Poltronieri itd.), bodo koncert sovjetske glasbe 31. marca

1.) pripravili in izvajali domači ljudje,

2.) z izrazito propagandno politično noto v naslovu.

Vsak očitek, da delamo iz najčistejših umetniških stremeljenj politikum, je že v naprej odbit. Odbili so ga prireditelji sami, ki so nas in občinstvo izzvali z neumetniškim, da, demonstrativno političnim naslovom svojega koncerta.

Ali ne bi bil sijajni kvartet Poltronieri prav tako vzbudil odpora, če bi bil nastopil, postavimo, pod značko »fašistični kvartet Poltronieri«? Da imajo organizatorji slabo vest, je že tako opaziti na plakatih, niso si upali podpisati nemara prvi koncert, pri katerem ne vemo prirediteljev. No, bodo pač neki prijatelji SSSR, ki jih naši muziki tudi ne manjka.

Umetniško prizadevanje? Čudimo se res sodelujočim, kaj

jim pravi njihova umetniška vest, ko se puste vpregati v propagandni voz. Ali res ne vedo, na čigavih vrvcih lutke so? Dvakrat bolj se seveda čudimo tistim, ki onemogočanje tuje propagande rajši prepuščajo mladini. Samo bati se je, da »neumetniško« razpoložena mladina ne bo mogla dobiti vstopnic (izkušnja iz sovjetskih filmov!), medtem ko bo druga mladina, ki razume »kulturna« stremeljenja prirediteljev, lahko svobodno manifestirala in razgrajala za Sovjetski komunizem. To bodo gledali stalni ljubitelji glasbe, ko se jim bo koncert izmaličil v propagando!

Nočemo izrekati sodb o glasbi sami. Morebiti je umetna. Toda način, kako nam jo vsiljujejo, nam je odvraten. Namen, ki tiči za tem, je preklet. Bojim se Danajcev, četudi pri našajo darove!

Isti večer, ko se bo filharmonična dvorana kopala v sovjetski »kulturi«, bo v ljubljanski stolnici koncert religiozne glasbe (Lukačič, Palestrina). Vsi, ki ljubimo glasbo, se bomo udeležili tega koncerta. Za onega pa — videant consules!

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).